

Maturitní otázky do zeměpisu

1. Geografie jako věda

- Předmět a objekt geografie a jeho vývoj v průběhu staletí.
- Postavení geografie v systému věd.
- Význam geografie pro život současného člověka.
- Uplatnění geografie mezi ostatními vědami.
- Nové metody v geografii.

2. Země jako vesmírné těleso

- Vznik vesmíru.
- Tvar a velikost Země (geoid, rotační a referenční elipsoid).
- Zeměpisné souřadnice.
- Pohyby Země (precese, nutace, rotace, revoluce) a důsledky pohybů Země pro život na Zemi.
- Slapové jevy.
- Čas a časová pásma.

3. Kartografie

- Kartografie jako věda.
- Mapa a vznik mapy.
- Druhy kartografických zobrazení.
- Měřítko mapy, mapové značky, tématické mapy.
- Geoinformační technologie: dálkový průzkum Země (DPZ), geografické informační systémy (GIS) a jejich využití, globální polohový systém (GPS).

4. Atmosféra

- Složení atmosféry Země.
- Vertikální členění atmosféry.
- Klimatogeografičtí činitelé ovlivňující charakter podnebí a počasí.
- Všeobecná cirkulace atmosféry, vzdušné hmoty, atmosférické fronty, cyklony a anticyklony, bríza, föhn.
- Podnebné (klimatické) pásy Země.
- Vliv člověka na atmosféru.
- Skleníkový efekt, globální oteplování a problematika ozonové vrstvy.

5. Hydrosféra

- Složení mořské vody (barva, teplota a pohyby mořské vody).
- Voda pevnin.
- Vodní toky (hydrologický režim řek, činnost tekoucí vody, říční síť, meandr),
- Jezera a jejich vznik.
- Vodní nádrže, rašeliniště, slatiniště a rybníky.
- Voda vázané ve sněhu a ledu.
- Voda podpovrchová.
- Vliv člověka na hydrosféru.

6. Litosféra

- Složení Země; zemská kůra, zemský plášť a zemské jádro.
- Horniny a jejich dělení.
- Planetární členění zemské kůry.
- Litosférické desky.
- Pohyb litosférických desek.
- Sopečná činnost a zemětřesení.
- Vznik pohoří.
- Geomorfologický cyklus.

7. Georeliéf

- Podmořský reliéf (pevninský šelf, svah, úpatí, hlubokomořský příkop).
- Činnost tekoucí vody (eroze, meandr, sesuv).
- Eolická činnost (barchan, duna, skalní hřib).
- Činnost ledovců (moréna, trog, kar, fjord).
- Činnost člověka a jeho vliv na tvar reliéfu (antropogenní reliéf).

8. Pedosféra

- Půda a její složení.
- Půdotvorný proces.
- Půdní druhy.
- Půdní profil (horizonty) a půdní typy.
- Rozmístění půd na Zemi.
- Vliv člověka na pedosféru.

9. Biosféra

- Charakteristika biosféry (biogeografie, halofyty, sukulenty atd.).
- Biocenóza a zoocenóza.
- Planetární členění biosféry; biomy Země (savany, pouště, tropický deštný les, tundra, tajga, oblast mírného pásu, monzunové oblasti aj.).
- Vliv člověka na biosféru.
- Vertikální členitost biosféry.

10. Geografie obyvatelstva a sídel

- Demografie.
- Rozmístění obyvatel na Zemi.
- Dělení obyvatel dle pohlaví, rasy, náboženské a etnické příslušnosti.
- Problémy obyvatelstva (populační, etnické, konfesní).
- Sídelní geografie; aglomerace, konurbace, megapolis.
- Sídla podle půdorysu a funkce.
-

11. Geografie zemědělství

- Lokalizační faktory ovlivňující rozmístění zemědělství na Zemi.
- Rostliny poskytující cukr, nápoje, obilniny, textilní rostliny, narkotika.
- Olejniny, koření.
- Lesnictví.
- Vliv zemědělství na krajinu a životní prostředí.

12. Geografie průmyslu

- Lokalizační faktory ovlivňující rozmístění průmyslu na Zemi.
- Rozdělení průmyslu.
- Charakteristika typů průmyslu (těžební, energetický, strojírenský, chemický, potravinářský aj).
- Vliv průmyslu na krajinu a životní prostředí.

13. Geografie dopravy a cestovního ruchu

- Lokalizační faktory ovlivňující rozmístění dopravy a cestovního ruchu na Zemi.
- Lokalizační faktory ovlivňující rozmístění dopravy na Zemi.
- Charakteristika dopravy silniční, železniční, vodní, letecké a potrubní.
- Vliv dopravy na krajinu a životní prostředí.

14. Integrovaná seskupení v Evropě

- Integrovaná tendence v Evropě a jejich počátky.
- Vznik Evropské unie, její význam a struktura.
- Vstup České republiky do EU
- Budoucnost EU.
- Další evropské integrované organizace.

15. Regionální geografie a geografie Evropy

- Úvod do regionální geografie.
- Obecné vymezení regionů a rozdělení Evropy do regionů.
- Fyzickogeografická charakteristika Evropy.
- Socioekonomická charakteristika Evropy.
- Problémy v evropském regionu (ekologické, etnické, konfesní apod.).

16. Regionální geografie Evropy - region severní a východní Evropa

- Vymezení regionu severní a východní Evropa.
- Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika regionu severní Evropa.
- Podrobná charakteristika vybraného státu regionu.
- Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika regionu východní Evropa.
- Podrobná charakteristika vybraného státu regionu.
- Problémy v regionu severní a východní Evropa (ekologické, etnické, konfesní apod.).

17. Regionální geografie Evropy - region jižní a jihovýchodní Evropa

- Vymezení regionu jižní a jihovýchodní Evropa.
- Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika regionu jižní Evropa.
- Podrobná charakteristika vybraného státu regionu.
- Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika regionu jihovýchodní Evropa.
- Podrobná charakteristika vybraného státu regionu.
- Problémy v regionu jižní a jihovýchodní Evropa (ekologické, etnické, konfesní apod.).

18. Regionální geografie Evropy - region západní a střední Evropa

- Vymezení regionu západní a střední Evropa.
- Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika regionu západní Evropa.
- Podrobná charakteristika vybraného státu regionu.
- Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika regionu střední Evropa.
- Podrobná charakteristika vybraného státu regionu.
- Problémy v regionu západní a střední Evropa (ekologické, etnické, konfesní apod.).

19. Regionální geografie Afriky

- Hodnocení polohy afrického regionu.
- Fyzickogeografická charakteristika Afriky.
- Socioekonomická charakteristika Afriky.
- Podrobná charakteristika vybraného státu regionu.
- Problémy regionu Afrika (ekologické, etnické, konfesní apod.).

20. Regionální geografie Ameriky

- Hodnocení polohy amerického regionu.
- Fyzickogeografická charakteristika Ameriky.
- Socioekonomická charakteristika Ameriky.
- Podrobná charakteristika vybraného státu regionu.
- Problémy amerického regionu (ekologické, etnické, konfesní apod.).

21. Regionální geografie Asie

- Hodnocení polohy asijského regionu.
- Fyzickogeografická charakteristika Asie.
- Socioekonomická charakteristika Asie.
- Podrobná charakteristika vybraného státu regionu.
- Problémy regionu Asie (ekologické, etnické, konfesní apod.).

22. Regionální geografie Austrálie, Oceánie a Antarktidy

- Hodnocení polohy Austrálie, Oceánie a Antarktidy.
- Fyzickogeografická charakteristika Austrálie.
- Socioekonomická charakteristika Austrálie.
- Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika Oceánie.
- Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika Antarktidy.
- Problémy regionu (ekologické, etnické, konfesní apod.).

23. Regionální geografie České republiky I.

- Hodnocení polohy České republiky.
- Fyzickogeografická charakteristika České republiky.
- Ochrana přírody a krajiny v České republice.

24. Regionální geografie České republiky II.

- Socioekonomická charakteristika České republiky.
- Nerostné suroviny, průmysl a zemědělství České republiky.
- Doprava na území České republiky.
- Vnější ekonomické a politické vztahy České republiky.

25. Globální problémy lidstva

- Globalistika jako věda.
- Přehled základních globálních problémů lidstva.
- Charakteristika jednotlivých globálních problémů lidstva (ekologické, etnické, surovinové, konfesní apod.).